

Мізик Володимир
старший викладач
Подільський державний аграрно-технічний університет
Кам'янець-Подільський, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕЯКИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ АНАФРОДИЗІЇ У КОРІВ

За даними ряду досліджень протягом останніх 15-20 років у більшості молочних господарств при зростанні надоїв спостерігається погіршення відтворювальної функції корів. Особливо гостро дана проблема проявляється у зимовий період, коли у 20-40% тварин після нормальних родів статевий цикл і статевий цикл не проявляється протягом двох і більше місяців [1, 2].

Серед причин, що викликають порушення відтворювальної здатності корів, значне місце відводиться функціональним розладам яєчників, які виражаються у гіпо- та дисфункції. Клінічно дані явища проявляються у формі неповноцінних статевих циклів і анафродизії. У деяких тварин статеві цикли перебігають ритмічно, але проведені численні осіменіння при цьому не дають позитивних результатів [1, 3, 4].

Основними факторами, що призводять до функціональних розладів яєчників є такі: неповноцінна годівля (незбалансованість раціону, недостатня або зайва вгодованість, дефіцит енергії в період отелення), несприятливі умови утримання, відсутність або недостатність моціону, порушення обміну речовин. Вони часто призводять до морфофункціональних змін стану яєчників і відповідно – механізму регуляції статевої функції [4, 5].

При функціональних розладах яєчників у корів на сьогоднішній день рекомендують застосовувати загальностимулюючі, гормональні і вітамінні препарати, фізіотерапію та інші засоби [6-8]. В останній період на ринку вітчизняних препаратів з'явилися багато нових гормональних та вітамінних засобів, які за якістю спроможні конкурувати із зарубіжними аналогами, маючи при цьому значно нижчу закупівельну вартість.

Метою нашої роботи було вивчити стимулюючий вплив препарату гоналін (Бровафарма, Україна), прогестерону, ПГ_{ф2α} та полівітамінного препарату ДАЕ-віт на функцію відтворення при дефіцитних станах яєчників (гіпотрофія, гіпоплазія) у високопродуктивних корів.

Дослідження проводилися в умовах молочнотоварного комплексу ТОВ «Оболонь Агро» Чемеровецького району Хмельницької області. Об'єктом досліджень були корови голштинської породи віком від трьох до шести років із середньою молочною продуктивністю 6500 кілограм молока за лактацію. Дослідні групи формували із неплодних корів, у яких при ректальному дослідженні діагностували гіпотрофію яєчників (зменшення у розмірі і відсутність на поверхні функціональних утворень). Корів розподіляли на дві групи з урахуванням продуктивності, віку та тривалості неплодності. Після чого їх стимулювали за визначеною схемою (Таблиця 1), використовуючи гормональні та вітамінні засоби.

Таблиця 1

Схема дослідю

Дослідні групи	Доба від початку дослідю											
	0		1		3		5		7		10	
	препарат	доза	препарат	доза	препарат	доза	препарат	доза	препарат	доза	препарат	доза
Д ₁ (n=15)	Гоналін + ДАЕ-віт	в/м, 2мл; в/м, 5мл	2,5% прогестерон	3мл/75 мг	2,5% прогестерон	3мл/75 мг	2,5% прогестерон	3мл/75 мг	Галапан + ДАЕ-віт	в/м, 2мл; в/м, 5мл	Гоналін	в/м, 1мл
Д ₂ (n=14)	Гоналін + ДАЕ-віт	в/м, 2мл; в/м, 5мл	-	-	-	-	-	-	Галапан + ДАЕ-віт	в/м, 2мл; в/м, 5мл	Гоналін	в/м, 1мл

За тваринами обох груп проводили спостереження впродовж 80 днів. При обстеженні оцінювали загальний стан, зміну поведінки; трансректально визначали активацію росту тканин яєчників, наявність функціональних утворень. Ефективність проведеного лікування визначали за кількістю корів, у яких про-явилися ознаки охоти та за показником заплідненості від першого осіменіння.

Дослідженням встановлено, що після застосованої стимуляції у корів першої дослідної групи стадія збудження статевого циклу наставала швидше, а феномени проявлялися більш яскравіше і синхронно. Протягом перших двадцяти діб від початку лікування прийшли в охоту і запліднились 46,7% корів, а за два місяці дослідю - всі 15(100%) тварин, з показником неплідності на одну голову всього лише 32,7±9,3 днів. У той же час дані показники по другій дослідній групі були гіршими і становили 7,1%, 85,7%, 60,1±10,5 днів відповідно.

Таблиця 2

Ефективність стимуляції статевої функції

Дослід-ні групи	Запліднилось від початку досліду, днів										Неплід-ність на корову, днів
	1-20		21-40		41-60		61-80		всього		
	п	%	п	%	п	%	п	%	п	%	
Д ₁ (n=15)	7	46,7	4	26,7	5	33,3	-	-	15	100	32,7±9,3
Д ₂ (n=14)	1	7,1	3	21,4	6	42,9	2	14,3	12	85,7	60,1±10,5

Таким чином, апробована нами схема комплексного лікування, що включала поєднання гоналіну, прогестерону, галапану та ДАЕ-віту є досить ефективною і може бути рекомендована до застосування в господарствах з метою стимуляції відтворної

здатності високопродуктивних корів.

Список використаних джерел

1. Дубін А.М. Проблеми та перспективи розвитку молочного скотарства в Україні. *Аграрні вісті*. 2002, № 3. С 24-26.
2. Яблонський В.А. Проблема відтворення тварин стан і перспективи. *Вісник Білоцерківського державного аграрного університету* : збірник наукових праць. 2008. Вип. 57, Ч. 1. С. 169-173.
3. Кошовий В.П., Беседовський В.П.. Постнатальний гіпогонадізм у корів (клініко-експериментальні дані та розробка способу терапії) : методичні рекомендації. Харків, 2008. 42с.
4. Зверева Г.В., Яблонський В.А. Косенко М.В. та ін. Рекомендації з профілактики неплідності худоби. Львів, 2001. 18 с.
5. Шейвер Р.Д. Порушення репродуктивної функції корів. Причини розвитку та методи профілактики. *Ветеринарна практика*. № 1. С. 30-31.
6. Бородиня В.І., Слепченко В.М. Ефективність деяких методів лікування корів з гіпофункцією яєчників. *Вісник Білоцерківського державного аграрного університету* : збірник наукових праць. 2003. Вип. 25, Ч1. С. 41-45.
7. Черемисинов А.Г., Черемисинов Г.А. Усовершенствование методов терапии и профилактики дисфункции яичников у коров. Материалы Всерос. науч. и уч.- метод. конф. по акушерству, гинекологии и биотехнике размнож. животных. Воронеж, 1994. С150-152.
8. Боднар О.О., Захарова Т.В., Боднар Т.В. Застосування біостимуляторів при лікуванні корів з гіне-кологічною патологією. Аграрна наука та освіта Поділля: збірник наук. праць міжнар. наук.-практ. конф. Ч1.(14-16 березня 2017, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2017. С 315-317.

